

***مدیریت کشند قرمز و شکوفایی جلبکی مضر در خلیج فارس و دریای عمان**

محمد صدیق مرتضوی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، پژوهشکده اکولوژی خلیج فارس و دریای

عمان، بندرعباس، استان هرمزگان

Mesddiq1@yahoo.com

چکیده

امروزه آبهای ساحلی و دریایی در معرض ورود انواع آلاینده ها قرار دارند. افزایش جمعیت و بهره برداری غیر اصولی از این مناطق باعث بروز شرایط نامطلوب در برخی از پهنه های آبی شده است. آبهای خلیج فارس و دریای عمان در سالهای اخیر شاهد بروز رخداد شکوفایی جلبکی مضر و کشند قرمز بوده است. پدیده شکوفایی مضر جلبکی (Harmful Algal Bloom) عبارتست از تولید مثل سریع پلانکتونهای گیاهی در اثر عوامل مختلف همچون افزایش دمای آب و افزایش مواد مغذی، در اکثر آبهای جهان مشاهده می شود. و به یکی از مهم ترین عوامل تهدید زیست محیطی سواحل تبدیل شده است از بین ۵۰۰۰ گونه فیتوپلانکتون شناخته شده در آبهای دنیا، ۳۰۰ گونه قدرت ایجاد این پدیده را دارند که از این بین در حدود ۸۰ گونه با ترشح سم بدون آب سبب ایجاد مسمومیت در آبزیان شده و سبب وارد کردن خسارات جبران ناپذیری براکوسیستم آبی و آبزیان می گردند. گونه های غیر سمی نیز با مصرف اکسیژن در هنگام شب باعث کمبود شدید اکسیژن و تخلیه محتوای اکسیژنی آب گشته و در نهایت سبب مرگ و میر آبزیان میگردند. در محدوده سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۶ آبهای خلیج فارس و دریای عمان شاهد بروز ۴۸ رخداد شکوفایی جلبکی مضر بوده که عمدتاً گونه های مسبب کشند به خانواده دینوفلاژله ها تعلق داشته است.

در کار حاضر ضمن مروری بر بروز پدیده، جنبه های مختلف مدیریت کشند قرمز شامل طراحی و کاربرد سامانه آنلاین پایش کشند قرمز، کنترل و شدت آسیب کشند قرمز در آبهای استان هرمزگان مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از طرفی نقش و اهمیت داده های حاصل در مکان یابی و بهره برداری از صنعت روبه رشد پرورش ماهی در قفس نیز تحلیل خواهد شد.

کلمات کلیدی: کشند قرمز، پرورش ماهی در قفس، خلیج فارس و دریای عمان